

MAGYARÁG

Proprietar:
väd. lui PÁSZTOR EDE

Fondator: PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. SÁHY LÁSZLÓREDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL 4

(S. A. conf. art. 32 din decret lege Mon. Ol. No 86. din 13 IV. 1938 în curs de înființare) Inregistrat la Tribunal Bihor secția III. Dos. No. 810-1938.

A két angol hajó újabb bombázásai smét kiélezte a helyzetet

Chamberlain most már „békét akar közvetíteni”. Barcelona felkészült a védelemre

London, június 28. A „Reuter” angol távirati iroda jelentése szerint Valencia kikötőjében a nemzeti repülőgépek bombái felgyújtották az „Arlan” nevű angol hajót. A hajó egyik román nemzetiségű munkása életét veszítette. Alicanteben a „Farnham” nevű angol hajót súlyosztették el a felkelők repülőgépei. A hajó személyzetének több tagja meghalt.

Óriási felháborodás Angliában

London, június 28. Londonban megállapítják, hogy az „Arlan” nevű hajó, amelyet hétfőn reggel a nemzeti repülőgépek bombáztak, az ötvenha-

zárk, amit a nemzetiek az el-lenségeskedések kezdete óta megtámadtak. A bombázás reggel félkilenckor történt, amikor a nemzeti gépek sok bombát dobtak le a tengerész-negyedre és többek között egy, a kikötő közelében levő kórházra. A megölt román nemzetiségű tengerészen kívül egy angol tengerésztiszt is súlyosan megsebesült.

A hétfőn reggel történt új bombázások mély benyomást keltek angol politikai körökben. A legutóbbi negyvennyolc órában kapott értesülések után azt hitték, hogy az ilyen támadások egyszersmindkorra — megszűntek. Angol politikai körökben újból idégesebb a hangulat s nagy érdeklődéssel vár-

ják a spanyol nemzetiek magyarázatait.

Páris, június 28. Alicantei jelentés szerint a „Farnham” angol gőzös, amelyet nemzeti repülőgépek bombáztak, elsüllyedt. A bombázásnak három halálos áldozata van, de személyazonosságukat még nem sikerült megállapítani. Valószínűnek tartják, hogy valamennyien az angol haditengerészet kötelékébe tartoztak.

Párisban élénk izgalmat okoztak az angol hajók bombázásáról szóló újabb hírek. A lapok úgy látják, hogy ezek a bombázások Róma és London közeledését ismét nehezé teszik és újra válság felé sodorják a megindult tárgyalásokat.

Chamberlain békét akar közvetíteni

London, június 28. A spanyol helyzettel foglalkozott az angol alsóház hétfői ülése. Henderson kérdést intézett Butler külügyi államtitkárhoz, hogy a burgosi angol ügynök érdeklődött-e Franco kormányánál az iránt, hogy milyen intézkedések történtek az angol hajókat bombázó nemzeti repülőgépek megbüntetésére? Butler államtitkár válaszában kijelentette, hogy utasították Anglia burgosi ügyvivőjét a szükséges lépések megtételére, de még nélkülözik a spanyol nemzeti kormány válaszát.

Chamberlain miniszterelnök egy képviselőnek válaszolva kijelentette, hogy Anglia kész fegyverszünetet közvetíteni a spanyol küzdő felek között, akár egyedül, akár más hatalmak segítségével.

Fantasztikus hírt közöl az Observer olaszbarát irányzatú angol lap. A lap szerint

Barcelonát a német kormány segíti titokban, hogy ilymódon megakadályozza az angol-olasz szerződés életbe léptetését.

(Az angol lap híret csak mint kuriozumot közöljük.)

A barcelonai kormány rendkívüli minisztertanácsot tartott A minisztertanács soronkívüli

intézkedéseket határozott el az erődítési munkálatok meggyorsítására. Elhatározták, hogy minden épkézláb férfit besoroznak.

Mussolini tanácskozásai

Róma, június 28. Mussolini hosszasan tanácskozott Badoglio marsallal, aki nemrégiben tért vissza Spanyolországból. Badoglio után Paviani vezérkari főnököt fogadta a Duce.

London, június 28. A londoni beremavatkózási bizottság ma újból összeül. A bizottság a

spanyolországi önkéntesek viszszaállításának pénzügyi alapjairól tárgyal.

Burgos, június 28. A nemzetiek hadijelentése újabb sikerekről számol be és tagadásba veszi a köztársaságiak legutóbbi hadijelentéseit.

Megtagadta a Vaszárdát a katonai törvényszék előtt Cristescu egyetemi tanár

București, június 28. A katonai törvényszék 20 vaszárdista propagandával vádolt gyanúsított ügyét tárgyalta. A vádlottak között szerepelt Cristescu lelkész, egyetemi tanár, aki a törvényszék előtt nyilatkozatot tett és kijelentette, hogy megtagad minden szolidaritást a volt Vaszárdával. Dezavualja azokat, akik fenyegető levelet küldtek a kormány tagjainak. Kérte végül, hogy ha el is ítélik múltbeli tavékenységéért, ne zárják össze a Vaszárda volt tagjaival, akikkel a jövőben semmiféle kontaktust nem akar fenntartani.

Megsemmisítették három külföldön élő egyén állampolgárságát

București, június 28. A Tim-pul című lap értesülése szerint, minisztertanácsi napló útján megsemmisítették három külföldön tartózkodó egyén állampolgárságát. Az első Sachmenn Románia volt párisi sajtóattaséja, a második egy Draguna-lescu nevű, régebb idő óta külföldön élő ember, a harmadik pedig egy diplomata, aki — ugyancsak hosszabb idő óta — külföldön tartózkodik.

Megölte leánykáját és felakasztotta magát

Timișoara, június 28. Madéanu Iosif zlatnai bányamunkás este egy éves leánykáját az erdőbe vitte és megölte gyermekét. A gyilkosság elkövetése után felvágta ereit és egy fára akasztotta magát. Az a gyanú, hogy családi civalkodás miatt követte el tettét. Az eljárás megindult.

Csak az egyik halálraítélt zsidó fiatalembernek kegyelmezett meg a palesztinai parancsnok

Jeruzsálem, június 28. Wawell vezérőrnagy, a palesztinai angol haderők főparancsnoka helybenhagyta a haifai katonai törvényszék halálos ítéletét Slomo Ben Joszéf ellen, míg Ábrahám Scheim büntetését életfogytiglani fegyházra változtatta. Mint ismeretes a két zsidó fiatalember, akik huszadik életévüket sem töltötték még be, egy arab autobusz ellen elkövetett fegyveres merénylet miatt ítélték el. — Scheim megkegyelmezése annak köszönhető, hogy védőjének sikerült megbizonyítania, hogy védence még nem töltötte be a 18. életét és a palesztinai törvények szerint kiskorúsága miatt nem lehet kivégezni Ben Joszéfet azért nem lehetett megmenteni, mert elmúlt már 19 éves. Halálraítéltetésének jóváhagyása és a fiatal Scheimnak életfogytiglani fegyházra való ítéltetése megdöbbenően hatott a palesztinai zsidó közvéleményre.

Veszélyben a világbéke?

(gy) Soha ilyen élénken nem működött sem az angol sem a francia diplomácia, mint amióta Barcelona bejelentette, hogy megtorlársképpen bombázni fogja a nemzeti hadsereget támogató hatalmak városait. Az összes francia és angol polgári lapok hangsúlyozzák hűségese kifejezéseiképpen a piac hangulatának, — hogy a spanyol köztársaságiak lépés: végzetes és a világháború kitörésével fenyeget. A spanyol köztársasági kormány jelentősége eddig semmit sem számított ez előtt a „közvélemény” előtt. Sem Guernica, sem Alicante borzalmas sorsa nem fenyegette a világbékét. Irun utcáin gyerekeket koncoltak fel a színes katonák. Barcelona külvárosi negyedeiben asszonyok és csecsemők hullái hevernek az utcákon. Valencia, Madrid naponta temeti a polgári lakosság legtehetősebbjeit: aggokat, gyermekeket, asszonyokat.

Ez nem zavarta az európai békét, efelől nyugodtan aludt az angol és a francia piac.

Most azonban a spanyol köztársaság — az utolsó kétségbeesés pillanatában — végzetes tette határozta el magát. Akkor, mikor a világ diplomáciája közömbösen nézi, hogyan szegik meg a nemzetközi jogokat s hogyan rugják fel a legegységesebb diplomáciai szabályokat. Nyugodtan ráébredhet az elhagyott, börtön a spekuláció karmai között érző spanyol köztársaság arra, hogy ő valójában háborúban áll Európa két félelmetes hatalmasságával és azok az államok, melyek természetes ellenségeiknek keil, hogy érezzék a két nyugtalan nagyhatalmat, azon spekulálnak, hogy vajjon meddig tartják magukat a spanyolok s vajjon saját kis diplomáciai pecsenyéjüket hogyan süthetik meg az égő spanyolország tűzénél. Hiszen mikor Anglia megkötötte az olasz szerződést, nyíltan kimondotta, hogy Barcelona elfoglalása úgy is küszöbön van, a szerződés tehát majd az önkéntesek elszállítását követően lép életbe.

Igy folyt a politikai társasjáték már két éven keresztül a szerencsétlen Spanyolország területén asztala fölött. A világtörténelem még nem ismert ilyen egyoldalú háborút. A világ közvéleménye most felháborodik: hát hogyan, ezek még támadni is mernek. Ó, ennek kiszámíthatatlan következményei is lehetnek! És rohanunk megmagyarázni a harc előlani kormányának, hogy világháborúba sodorja a világot, ha megtámadja Olaszországot és Németországot. — Amíg Németország és Olasz-

ország támadta Spanyolországot, „Benemavatozás, benemavatozás!” fújták s nem látták, micsoda veszedelem rohan rájuk is. Mert fogalmazásuk egyszerű volt és gonosz. Arra spekuláltak, hogy ha

majd a gyenge spanyol köztársaság elvérzik, a világbékét ezen az áron megmentették. A spanyol nép úgy látszik nem adja oda életét az ilyen „világbéke” kedvéért. Most pedig „jöv a történelmi felelősség” a miért nem hagyta magát le-mészároltatni.

Visszatérítendő paródia, szégyenteljes és sokkal barbárabb mindnél, amit a történelem valaha is produkált.

Fürdés közben a Dunába fulladt egy magyar csendőr

Oroszvár község határában Trencsényi László 26 éves próbacsendőr megfürdött a Dunában. Elkapta az örvény. Segítségkiáltásaira egy uszályról két férfi és egy nő uszott segítségére, de nem tudták kimenteni. Trencsényi a vízbe fulladt.

Milliókat keres egy ötletes vállalkozó Valentino régi filmjével

Newyork, június 27. Egy Emil Jansen nevű amerikai ember Hollywoodba utazott és ott a Paramount-filmgyártól megvásárolta 150 dollárért Rodolpho Valentino, a némafilmek fiatalon elhunyt nagy férfitárjának „A sejk fia” című filmjét. Newyorkba hozta a filmtekercseket, kibérelt egy mozit és hirdetni kezdte a Valentino filmet.

Egy hét alatt 50.000 dollár

volt a tiszta nyeresége és a filmért ötvenezer dollárt kínáltak az amerikai mozikban való ujjajátszásra.

A Paramount-gyár 1926-ban készítette ezt a Valentino-filmet, amelynek előadásaira most napokkal előbb kell jegyet váltani. Jansen a régi tekercseket egy vegyi eljárással átmosatta és azok csaknem ujjaknak hatnak.

Az üzlet néhány nappal később konkurenst kapott. A sejk fia után a Paramount-gyár bemutatta egy másik moziban Valentino másik filmjét, a „Sejk”-et, az előbbi film első részét, amely szintén nagy üzletnek bizonyult. Az amerikai filmszakmában igen nagy feltűnést keltett Jansen ötlete annyira, hogy most filmet készítenek Rodolpho Valentino életéről.

Egy vasuti fékező halálos szerencsétlensége

Târgu-Mureş, június 28. Súlyos vasuti baleset történt tegnap Târgu-Mureş alsó vasuti pályaudvarán, ahol teherszerelvényt állítottak össze. A munkánál résztvevő Laslo Alexandru vasuti fékező is, aki a vá-

gányokon tartózkodott. Hirtelen azonban a mozdony által tolatott kocsirész mozgásba jött, az erős lökéstől Laslo elvesztette egyensúlyát és a kocsik közé zuhant. Laslo Ale-

xandru, akinek társai rögtön segítségére siettek súlyos koponyaalapi töréssel szállították be a kórházba, ahol gondos ápolás alá vették. Állapota súlyos.

Pénzhamisító gyárat rendezett be egy fiatal nő a lakásán

Budapest, június 28. — Az utóbbi időben egyre több panasza érkezett a budapesti rendőrségre: feltűnően sok hamis ötvenfilléres került forgalomba.

Erélyes nyomozás indult, amely rövidesen meglepő felfedezésre vezetett. — Kiderült, hogy Nemes Imréné pestszenterzsébeti fiatalasszony sógorával, Bodó József volt piaci kereskedővel együtt

az utóbbi idők legnagyobb szabású pénzhamisítását követték el. Valóságos pénzhamisítógyárat rendeztek be pestszenterzsébeti lakásukon.

és tökéletesen hamisították az ötvenfilléreseket. Egyes hamisítványok olyan jól sikerültek, hogy szinte lehetetlen volt megkülönböztetni a valódi pénztől. A pénzhamisító gyárosok gondoskodtak arról is, hogy a hamisítványokat forgalomba hozták.

A pestkörnyéki városokban, majd Budapesten vásárolták a hamis pénzzel.

Kiderült az is, hogy miért sikerültek oly kitűnően az ötvenfilléresek és hogyan rendezték be oly tökéletesen a pénzhamisító gyárat.

Bodó Józsefet nemrég pénzhamisításért elítélték.

Mialatt a börtönben ült nagy titokban egy új pénzhamisítási szisztémát dolgozott ki.

Alighogy kiszabadult, hozzákezdett az új szisztéma meg-

valósításához a gyakorlatban.

A rendőrség Bodót és Nemesnémet letartóztatta, átkísérte a büntetőtörvényszék Markó uccai fogházába. A pénzhamisító bűnszövetkezet többi tagjai is rövidesen rendőrkézre kerülnek.

Tűzvész a newyorki alagutban

Newyorkból jelentik: — A nemrégiben épült newyorki alagutban tűz ütött ki. Az oltást megnehezíti az a körülmény, hogy az alagutban a rendesnél háromszorosa na-

gyobb a légnyomás. Hiába váltják fel tizenötpercenként a tűzoltókat, addig sem bírják a légnyomást: elájulnak, orrukon és szájukon elered a vér.

Álarcos banditák jártak a nyíregyházai Calvineum épületében

Budapest, június 28. A nyíregyházai Calvineum épületében éjjel álarcos revólveres banditák jelentek meg és Jenei Szabó István gondnoktól az igazgatói szoba kulcsát követelték. A gondnok szembeszállt

a rablókkal, akik megütöttek, majd elmenekültek és eltűntek az éjszakában. Szabó Istvánt súlyos sérüléssel kórházba szállították. A vakmerő rablók kézrekerítésére az eljárás megindult.

Nyári sportvonat Budapestre

Utlevél nélkül, csak személyazonossági igazolvánnyal!

Oradeáról indul július 7-én 12:30-kor, Budapestre érkezik 18:20-kor
Budapestről visszaindul július 12-én 9:40-kor, Oradeára érkezik 17:30-kor

Résztvételi díj 1.320 lei, (gyermekeknek 820 lei)

Jelentkezési határidő
július 2 este 8 óra

„Wagons-Lits//Cook” és „Európa” Menetjegyirodákban

Oradea, Bulevardul
Regele Ferdinand

Vizáradás okozásának büntette miatt eljárás folyt két birtokos ellen

Szolnok, június 28. Hosszu évek óta nem került semmilyen bíróság elé olyan bünper, amelyet most tárgyal a budapesti királyi ítélőtábla.

Vizáradás okozásának büntetével

vádoltan állott a tábla előtt két birtokos. A magyar büntetőtörvénykönyv rendelkezése értelmében az, aki valamely földet, gátat, vagy zsilipet szándékosan átvág, megnyit, más területére vizet bocsát, öt évig terjedhető fegyházzal büntetendő. Súlyosabb esetekben, ha több ember életét veszélyeztette az áradás, tíz évig terjedhető fegyház a büntetés.

Markó István és Gönczö Ferenc birtokosok voltak ezzel a

ritka bűncselekménnyel vádolva abban a bünperben, amely a szolnoki törvényszék előtt folyt le. A vád szerint

a birtokukon tul eső területen húzó gátat több helyen átvágták s a fölzsabaddal földet a maguk birtokának határában gát gyanánt helyezték el. Nemsokára ezután a Zagyva megáradt, kiöntött és több szomszédos birtokos földjét elöntötte a hömpölygő víz amíatt, mert Markó és Gönczö a gátat átvágták.

Miután mindez kiderült, a szolnoki ügyészség vizáradás okozásának büntette címén vádat emelt a két birtokos ellen és a szolnoki törvényszék Mar-

kó Istvánt hét, Gönczö Ferencet pedig hathónapi börtönre ítélte.

Felelősség folytán most tárgyalta a budapesti ítélőtábla a különös pert és újabb bizonyítást rendelt el, melynek során a szakértők olyan véleményt adtak, hogy a gát, amelyet a két birtokos átvágtott, nem volt hatósági gát és így vizáradás okozásának bűncselekményéről nem lehet szó. A tábla ezeket után

ingatlanvagyon megrongálásának vétségévé minősítette a birtokosok cselekményét

és Markó Istvánt száz pengőre, Gönczö Ferencet pedig husz pengőre ítélte el.

A falvak gazdasági helyzete új elrendezés alatt

Egymilliárdos hitel kis kamattal. -- Ujjáépítik a falusi gazdaságokat

Ofelsége kormánya jóakarattal és buzgósággal dolgozik az ország anyagi és morális ujjáépítésén. A királyi buzdítást megértették mindazok, akiket ma a nagy megtiszteltetés ér, hogy Ofelsége egyenes felügyelete alatt dolgozhatnak. Tudva levő, hogy az uralkodó mindig különös szeretettel és megértéssel táplált a falvak népe iránt, amely sok okból hátra maradt.

Hogy a román földműves hivatala magaslatán maradhasson és mindennapi munkáját nyugodtan végezhesse el, olcsó hitelre van szüksége. Sok ígért hangzott el eddig, sokféle módszert próbáltak ki, de annyira év után mégis ugyanaz a siralmas állapot maradt. Ime azonban a kormány meg akarja szüntetni ezeket az állapotokat. A szövetkezeti rendszer ujjáalakítása után a Banca Naționala elhatározta, hogy egymilliárd leies hitelt bocsát a falusi szövetkezetek rendelkezésére a falusi gazdaság megteremtésére és a falusi termelési tényezők megszervezésére. A nyújtott hitel a következő célokra szolgálhat.

1. Mezőgazdasági, szőlőter-

melési, gyümölcsstermelési gépek vásárlására.

2. Jóságok vásárlására.

3. Ingatlan beruházásokra.

4. Új falusi háztartások alapítására.

A falusi lakosság régi óhaját véli teljesíteni a kormány ezen intézkedések által, amelyek elő fogják segíteni anyagi jólétének emelését.

Hogy azonban a falu szervezésének és fejlesztésének műve még érezhetőbb legyen, a Banca Naționala elhatározta, hogy a hitelek 2 és fél százalékos kamattal adja ki.

Hogy ezek a hitelek minél olcsóbban juthassanak el a falvakhoz, a Banca Naționala a szövetkezeti központok és a Banca Naționala fiókja révén adja ki.

Nem szabad elfelejteni, hogy a romániai földművelés élet-színvonalának felemelésére vonatkozó rendelkezések csak Ofelsége II. Carol király nagy megértéséből ered, minden olyan problema iránt, amely annyi idő óta foglalkoztatja földműveseinket.

Viráglopásközben togtak el egy 37-szeres lakástolvajt

Budapest, június 28. Az újpesti temető kertészetében tegnap délelőtt egy arrajáró rendőrszem arra lett figyelmes, hogy egy fiatalember

frissen vágott virágokat rak egy ruháskosárba.

Igazolásra szólította fel a gyanús férfit, aki zavarba jött, amire a rendőr előállította a helybeli kapitányságra. Itt derült ki, hogy a fiatalember, Barna Pál huszonhat éves fodrászsegéd, lopta a virágokat a temető kertészetéből és azokat

az újpesti piacon akarta eladni. A kapitányságon rövidesen megtudták azt is, hogy Barna Pál

már másfél évet ült

különböző bűncselekményekért és két hónappal ezelőtt szabaddult a fogházból, a fodrászsegéd ezután bevallotta, hogy az utóbbi két hónapban, amióta szabadlábon van,

lakásfosztogatásokból élt.

Barna Pált, aki harminchét lakásfosztogatást ismert be, letartóztatták.

Szerencsétlenség egy német gépgyárban: öt halott

A spandauer Brandenburger Motoren-werke egyik üzemi csarnokában borzalmas baleset történt. A kiadott hivatalos jelentés szerint az üzemi balesetnek öt halálos áldozata van. A szerencsétlenség, a jelentés szerint, egy egyszerű gép kipróbálásánál történt.

Nagy tűz pusztított Raguzában

A dalmát partvidék divatcsüföldhelyén, Raguzában nagy erdőégés pusztított. A Lapad félszigeten lévő nagy erdő csaknem teljesen leégett. Az erdő közelében van a fürdőhely legtöbb szállója és penziója s ezért a tűz kitörése nagy pánikot idézett elő. Tizenöt hektárnyi erdőség a lángok martaléka lett, az éjszakai órákban azonban sikerült a lángok továbbterjedését megakadályozni és az erdő közelében lévő szállókat és penziókat megmenteni.

Megerőltető munka után a kifáradt test felfrissítésére valódi Diana!

Elmulatták gazdájuk portékáját

Budapest, június 28. Schlesinger Ödön budapesti kereskedő feljelentést tett a főkapitányságon Dóra László 19 éves kifutó ellen lopás címén. A kereskedő a cég háromkerekű kerékpárján elküldte a fiatal embert 2000 pengő értékű szöveggel, hogy az szállítsa el a cég egyik vevőjének. A kifutó a szöveggel és a kerékpárral megszökött és napokig nem mutatkozott lakásán sem. Schlesinger feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást és vasárnap elfogták a hűtlen alkalmazottat. Dóra László töredelmes beismerő vallomást tett, elmondta, hogy Somlai István kalapossegéd barátja tanácsára a szövetkezt elzalogosította és a kapott pénzen megosztottak. Egy pár jó napot szereztek maguknak és éppen elfogyott már a pénzük, amikor a rendőrség elfogta őket. A megtévedt fiatalemberket letartóztatta a rendőrség.

NAGYTAKARITÁS AZ ORADEAI PIACON

A város eltünteti a barakkokat és új beosztással segít a lehetetlen állapotokon

Oradea, június 28. Amikor néhány héttel ezelőtt Őfelsége II. Carol király Oradeán járt és a városházán személyesen vizsgálta felül a költségvetést, hirtelen felemelkedett helyéről és így szólt:

— Most pedig polgármester ur, vezessen el engem a Vásár csarnokhoz.

A polgármester kissé zavartan válaszolt:

— Vásárcsarnokunk még nincs, Felső, de a helyét megmutathatom.

Igy tett azután az ország uralkodója kíséretével együtt autós kórsétát a piacon. A séta végeztével a király így szólt:

— A hely nagyon szép. Felét parkiroztatni kell, másik felén felépülhet a Vásárcsarnok. Addig azonban ügyeljenek nagyon a piac tisztaságára.

A román pünkösdi ünnepek alatt közigazgatási inspektor járt Oradeán. A felügyelő bevizsgálta a város vagyoni állapotát, kilátogatott a piacra és így szólt:

— Ez a piac nem méltó egy modern városhoz. Ha legközelebb jövök, tiszta és rendezett piacot akarok vizsgálni.

Constantinescu polgármestert és segítőitársát, Filip Justin alpolgármestert bizta meg, hogy a piac sürgős rendezése tárgyában tegyen konkrét javaslatokat.

Legkésőbb egy hónap lefolyása alatt megakarják szüntetni a piacon uralkodó bal káni állapotokat.

Amint rövidesen már jelentettük, szombaton Filip alpolgármester vezetésével vizsgálobizottság járt a piacon. A bizottság tagjai voltak: a főorvos, a főállatorvos, a főmérnök, a köztisztasági üzem igazgatója és a városi közigazgatási ügyosztály főnöke. A bizottság valóban elképesztő állapotokat talált a vásártéren.

Barakok, mint lakóházak.

A bizottság elsősorban megállapította, hogy az élelmiszer és zöldségpiacon, ahol csak mozgósátrak lehetnének — olyanok, amiket reggel felszerelnek, este szétbontanak,

valóságos barakk-utcasorok épültek az utóbbi évek folyamán.

Ezek a barakkok tákolmányok, a higiénia legelemibb követelményei híján. — Mi több:

a barakkok csak nappal szolgálnak elárutási helyül este lakóházak — hálóhelyek.

A bizottság szombat reggel egész alvó családokat talált a barakkokban.

Képzeltető, hogy milyen higiénikus az a zöldség, vagy élelmiszer, amit egy éjjeli tömegszállítás helyiségében szolgálnak ki.

A husos sátrak is éjszakai hálólhelyül szolgálnak igen gyakran. De nem ritka az az eset sem, amikor

az erkölcsrendészeti osztály lep meg éjszakánkénti szerelmes párokat az üres élelmiszer-sátrakban.

Zöldség a földön — és sárban.

A zöldségpiacon semmiféle aszfalt, vagy kövezés nincs. Ha eső van sárban, ha meleg, porban árusítják a zöldséget, amit azonban hiába mosnak meg odahaza. A fertőző anyagok beszűrődnek a répa vagy a petrezselyem réseibe.

Üres szekerek.

A városi előljárárság tudvalevőleg az elmúlt héten a szénapiacra helyezte át a szén- és fapiacot is. Az intézkedés célja az volt, hogy az élelmiszerpiacon ne legyenek falusi

szekerek, amelyeknek lovai olyan piszkot hagynak maguk után, hogy a piac tisztaságára már eleve nem lehet ügyelni. A város azonban csalódott számításában, mert most már

az üres szekerek lepik el a piac környékét

és a helyzet ugyanaz, mint volt: a lótrágyáról vigen szállnak a legyek a husra, tejre, turóra, amit a közelben árusítanak.

A piaci árusok beosztása is egészen rapszódikus. Közvetlenül a csizmadia-sátrak mellett árusítják a tejet és turót és így tovább.

A bizottság ma, kedden ül össze, hogy észleleteit jegyzőkönyvbe foglalja és konkrét megoldási tervet ajánljon a piac kérdésének gyökeres felszámolását nem tűző rendezésére addig is, amíg a Vásárcsarnok felépülhet.

A kivitelre ajánlandó piarendezési tervek — értesüléseink szerint — a következők lehetnek:

1. Az összes barakkokat — különösen azokat, amelyeket éjjeli szállásnak és randevuhelynek használnak — lebontásuk.

2. A mészárosokat, kenyér-árusokat kötelezni fogják, hogy

rendes téglából épült bolt-helyiségeket építsenek — vízvezetékekkel és a szükséges higiéniai felszereléssel.

Gyömolcsót, zöldséget stb. pedig csak mozgó sátorban árusíthassanak, amit éjszakra le bontanak.

3. A zöldségpiacot haladéktalanul kikövezik.

4. A falusi szekereket véglegesen kitiiltják az élelmiszerpiac közeléből.

Elhelyezik a gabonapiacot.

Ez utóbbi terv kapcsán ismét felmerült a gondolat, hogy

a gabonapiacot is elhelyezik a Nagypiacról.

Tudvalevőleg ez a terv már többször kísértett, de az érdekelt gabonakereskedők ellenállásán megheiusult. Az oradeai terménykereskedések és gabonaraktárak mind a nagypiac-tér környékén vannak és így a falusi lakosságnak is érdeke, hogy a gabonapiacot ne helyezték el.

A piac rendezése és a tisztaságnak biztosítása valóban nem tűr halasztást. Remélhetőleg azonban a város igazgatószerező polgármestere végleges döntés előtt meghallgatja az érdekelt piaci árusok, kereskedők és iparosok, valamint a környékbeli kereskedők kívánságait is és nem fognak róluk — de nélkülük dönteni. Kis egzisztenciákról és a város becsületes adófizetőiről van szó.

Fejfájásnál dörsölje be homlokát, halántékát valódi Dianával!

Pincérek követelése miatt beperelték egy budapesti klub négyezer tagját Lefoglalták a klub névjajstromát és tömegével idézik tárgyalásra a tagok t

A budapesti bíróságok történetében szinte páratlanul álló tömegper folyik a járásbírói ítélettel: nem kevesebb, mint négyezer ember ellen indult per két pincér 122 pengős járandósága miatt.

Tavaly ősszel megszüntette működését a Terézvárosi Társaskör. A társaskör étkezőjének két alkalmazottja, Déri Lajos és ifjú Molnár János pincérek ekkor 122 pengős járandóságuk fejében pert indítottak a társaskör ellen a központi járásbírói ítélettel. A bíróság kibocsátotta a fizetési meghagyást, a kör nem élt ellentmondással,

a pincérek tehát megnyerték a pert, de a követelés behajtása nem sikerült, mert a feloszlott egyesületnek semmiféle vagyona nem volt.

A pincérek erre dr. Szilárd Elemér ügyvéd ügygondnok kiadott ítéletét kérték a bíróságtól követelésük behajtására. A bíróság helytadott a kérelemnek és kirendelte az ügygondnokot, aki

lefoglalta a társaskör taglistáját és a névsorban szereplő közel négyezer tag ellen tagdíjhátralék címén pert indított,

ugyanakkor pedig a végrehajtó útján rendeltetést bocsátott ki a már esedékessé vált tagdíjak visszatartására.

A négyezer perből álló, példátlan méretű peráradat egész külön kezelés beállítását tette szükségessé az amugy is túlságosan nagy járásbírói ítélettel. Huszas turnusokban osztják ki az aktákat a járásbírói bíróságnak. Néhány esetben az ér-

demi tárgyalás előtt jött létre egyezség, mert a beperelt emberek egyrésze

talán kényelemszeretettel, talán a pertől való huzódó-zása miatt nem kívánta a tárgyalást

és így kisebb összegek már be is folytak az ügygondnok kezéhez. A legtöbben azonban nem fizetnek és a bíróságnak sűrűn tárgyalják huszas turnusokban a pereket.

Nagy mennyiségű
új férfi és női kelme-
maradékok
érkeztek

Steiner maradékoshoz
Calea Victoriei 3. az udvarban balra.

Huszonöt ház égett le a cluj-megyei Morlaca községben

A kár a hárommilliót is meghaladja

Cluj, június 28. A clujmegyei Huedin közelében fekvő Morlaca községben, hétfőn a déli órákban veszedelmes tüzvész ütött ki. Percek alatt több mint tíz ház állott lángokban. Az ottani hatóságok távbeszélő útján kértek sürgős segítséget a cluji rendőrkveszturától. A rendőrség utasította a tüzoltó-laktanya parancsnokságát, hogy azonnal szálljanak ki Morlaca

községbe. Egy óra előtt tíz perccel indult el az első motoros fecskendő tízernégy emberrel. Délután felőtkor Burnaru főhadnagy, a kiküldött osztag parancsnoka Huedinről telefonált s utasítást adott, hogy a második fecskendőt is indítsák utnak kilenc emberrel. A parancsnok közölte azt is, hogy megérkezésükkor már huszonöt ház állott lángokban.

A morlacei tüzvész oltásában több környékbeli község s a városok tüzoltósága is részt vett. Az egész községben leirhatatlan rémület lett urra a lakosságon, mert a tüzvész nem csak egyes házsorokat, hanem az egész községet veszélyeztetete. A kár a délutáni jelentések szerint a hárommillió lejt is meghaladja.

Sztalin párja győzött az ukrainai és független szovjetköztársaságbeli tanácsválasztásokon

Moszkva, június 28. A Tass orosz távirati ügynökség jelentése szerint, lelkes légkörben folytak le tegnap a legfőbb szovjettanács képviselőinek választása Ukrajnában, Bielorussziában és a független köztársaságokban. A választói jegyzékben szereplők majdrem tel-

jes számban leszavazták, a többségben a Sztalin-frakcióra. Megválasztottak 310 Sztalin-párti képviselőt (köztük 71 nő) és 231 kommunista jelöltet, akik nem párttagok. Az ismertebb személyiségek között, akiket megválasztottak vannak Sztalin, Molotov, Kaganovics,

Mikoyan, Jdnaov és Lejov. Uzbekisztán köztársaságban 395 képviselőt választottak meg. Ezek között vannak: Sztalin, Kaganovics, Molotov, Voroszi-lov és Lejov. A Kirgiz köztársaságban szintén a fentieket, valamint Kalinint választották meg.

Félezer pékiparos vett részt a tg.-muresi kongresszuson

Tg.-Mures, június 28. Tegnap délelőtt kezdődött meg Targu-Muresen az országos sütőipari kongresszus, melyen az ország csaknem minden nagyobb városából számos sütőiparos jelent meg. A résztvevők száma több mint félezer volt. A tárgysorozat folyamán megvitatásra kerülnek a pékiparosok sérelmei, majd elfogadják a következő határozati javaslatot:

A kongresszus megállapítja, hogy a jelenleg érvényben levő buzaértékesítő törvénynek számtalan fogyatéka van és ezeknek a fogyatékoknak közvetlen eredménye: a kenyér drágasága, a kenyér-fogyasztás csökkenése, a sütőipar rohamos visszafelődése és a sütőiparosok fokozódó nyomorúsága. A valorifikációs taxa a jelenlegi rendszer mellett, főképpen csak a városi kenyér- és lisztfogyasztó nagytömegeket és a pékiparosokat sújtja. Igazságtalan, hogy a buzaexport és a földművelés támogatását célzó terheket egyedül a városi kenyér- és lisztfogyasztó tömegek és a pékiparosok tehát a legszegényebb munkásréteget viseljék. Annyi, a szakmával nem összefüggő kötelezettségnek és ellenőrzésnek vannak alávetve, hogy a pékipar nyugodt és rendszeres üzeme

szinte lehetetlenné van téve. A kenyérdrágaság, a kenyér-fogyasztás állandó csökkenése, a sütőipar rohamos visszafelődése a buzaértékesítő törvény megszorító és káros rendelkezéseinek a következménye.

A kongresszus helyeslőleg veszi tehát tudomásul és mindenben jóváhagyja a vezetőség által a valorifikációs törvény módosításával kapcsolatban a kormány elé terjesztett javas-

Melege van munka közben? Lehüti, felfrissíti testét a valódi Diana!

Leszállították a trafikrabló Zöld Gábor büntetését

Budapest, június 28. A budapesti tábla hétfőn foglalkozott Zöld Gábor huszorkétéves tárgumuresi származású műegyetemi hallgató ügyével. Zöldet trafikrablás miatt a törvényszék két évre ítélte. A tábla orvosszakértői vélemény alapján a büntetést hét hónap és tizenöt napi fogházra mérsékelte és a büntetést a vizsgálói fogsággal kitöltöttnek véve,

latait és a maga részéről is kéri:

1. A valorifikációs taxa mostani formájában való teljes megszüntetését és helyette, vagy a repülőbéllyeg-taxák megduplázását, melynek a fele a repülőalap, a másik fele a valorifikációs alapot illetné, vagy egy külön ugynevezett agrár-béllyeg bevezetését, mely épp olyan feltételek mellett és épp olyan összegben volna minden esetben és mindenkor kötelező, mint a repülőbéllyeg

2. a kenyérbéllyegek, a regisztervezetés és az összes ellenőrzések teljes és végleges megszüntetését.

elrendelte Zöld szabadlábra helyezését. Az orvosszakértők megállapították, hogy Zöld degenerált és akaratereje meglehetősen korlátozott. Az ügyész súlyosbításért felelősséget vállalt.

Lakbérleti szerződési nyomtatványok kaphatók a Pásztor Ede cégnél, Piața Mihai Viteazul 4.

Nyilastüntetés Budapesten

Budapest, június 28. Tegnap este Budapest uccáin feltűnt három nagy nyilaskeresztekkel díszített autóbusz, amelyeken nyilaskeresztesek tértek vissza a fővárosba egyik vidéki gyűlésükről. Az autóbuszok utasai tüntető kijáratokkal zavar-ták a nyugalmat, mire a rendőrség közbelépett és mintegy százötven embert letartóztatott. A tüntetésben ötszáz főnyi tömeg vett részt, amelyet a kivézenyelt rendőrség hamarosan szétoszlatozott.

Királyá koronáz-tatja magát Zogu

Tirana, június 28. Albánia királyi koronázásra készül. Zog király ugyanis még nem koronázta meg magát s a királyi pár koronázása szeptember elsején lesz, Zog királyá kiáltásának tízéves évfordulóján. A nagyszerű ünnepség előkészületei már megkezdődtek Tiránában.

Három gyermeket megölt a „döglött” gránát

Győr, június 28. Császárkőbánya határában tizenkét kilóróló gyermek a világhábruból visszamaradt gránátra bukkant. Megpróbálták kiemelni a földbe jól befuródott gránátot s amikor ez nem sikerült kővel dobálták. A gránát felrobbant, három gyermeket megölt, hármat súlyosan megsebesített s a többi gyermekek is eszméletüket veszítették, úgy hogy csak a kórházban térítették őket magukhoz.

Apja sirjánál lőtte főbe magát

Targu-Ocna, június 28. Romeo Georgescu tengerész-katonát értesítették, hogy édesapja aki a targuocnai fogházban töltötte büntetését, meghalt. A katona Targu-Ocnara utazott, ahol a börtönigazgatósághoz fordult, hogy atyja holttestét adják ki neki, hogy eltemethesse. Az igazgatóság eddig még ismeretlen okból megtagadta a holttest kiadását. A tengerész-katona erre megvárta míg apját eltemetteti a börtönigazgatóság, majd a frissen ásvott síron agyonlőtte magát.

IDŐJÁRÁS

Továbbra is derült idő, a hőmérséklet változatlan. Gyenge észak-északkeleti szél.

Bűnügyi zár alá vették a craiovai volt primár vagyonát

Bucurestiből jelentik: A craiovai városházán leleplezett visszaélések ügyében feltűnő fordulat történt. A vizsgálóbíró a belügyminisztérium megkeresésére bűnügyi zár alá vette Constantin Negrescu volt primár és Cornel Mihăescu volt helyettes primár vagyonát és intézkedés történt abban az irányban is, hogy megvizsgálják vagyonuk eredetét.

Elítélték egy muresmegyei bankigazgatót

Târgu-Mureș, június 28. Az elmúlt évben a muresmegyei Corbu községben szövetkezeti házat építettek. Az építés munkáit Fazekas Ignác ácsmester vállalta fel 60 ezer leiert és a munkák befejezte után az összegre egy csekket kapott Cojocariu Alexandru lelkész-től amit azonban Moldovan toplicai bankigazgató csak felerészben fizetett ki, holott a csekkre volt fedezet. A törvényszék a bankigazgatót bűnösnek találta és hathavi fogságra ítélte és kötelezte az összeg megfizetésére.

Rádió műsor

CSÜTÖRTÖK:

Bucuresti: 6.30: ritmikus tor na, rádió híradó, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállás jelentés, 13.10: Déli hangverseny közvetítése. Közben sport hírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Táncren. — 19.55 Felolvasás. 20.10 Időszaki anyag. 21.25 Rádiózenekar. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest. 7.45: Torna. Utána Gramofon. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. — 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Az 1. honvédegyezred zene-kara. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Aftakarékos főzés. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Jazz. 19 Előadás. 20.15 Hírek szlovák nyelven. 20.30 Barcelonai emlékek. Utirajz. 21 Operarészletek. 22.10 Hírek. 22.30 Cigányzene. 23 Időjárásjelentés. 23.40 Németnyelvű előadás. 24 Hírek német és olasz nyelven. 24.10 Táncclemezek. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

NYOMATOTT/PÁSZTOR EDE
CÉGNÉE/ORADEA

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szög 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közlünk. Jelígelével, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknel 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

Előfizetési díj havonta 40 lei — Megjelenik mindennap

Róna fényképésznél

legolcsóbb, legszebb a fénykép!!

6 drb csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakataimban látható!

Kérem a n. é. közönséget, ne hagyja magát a konkurenciától félrevezetni!

ÁLLÁS

Keresünk bevezetett helyre fiz-fizetással és százalékkal gyakorlott lapkihordót. Liget-hez közel lakók előnyben. Jelenkezni a kiadóhivatalban. 2487

Ügyes kézilányokat fölveszek. Arany Zsuzsi, Str. Take Ionescu No. 5. 2655

Egy jó munkás csizmadiaségd felvétetik. Piața Ioșia 14/b 2654

Mindenek kifutó fiu azonnal felvétetik. Melki apátság borpincéje, Piața Mihai Viteazul 1. 2657

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 8-as Shuttlevoorts cséplő, MÁV kazán, üzemképes állapotban, szűrővel, Hegyesi gépész, Santăul mic. 2488

Cukrászoknak tortalap, papírtálca, mignon papirok, papírzalvéták nagy választékban a legolcsóbban Pásztor Ede cég papíráruházában.

Mély gyermekkocsi eladó. Str. I. Ciordas 28. Papp. 2637

Nem tartoznak képesítési vizsgát tenni a régi iparosok

(Mutatvány közlemény a most megjelent törvényismertetésből.)

Az 1936. év április 30. napján meghirdetett új ipartörvény nem foglalt magában teljesen világos rendelkezést arra nézve, hogy azok, akik ipar-egészségügyeit az 1884. évi XVII. t.-e., vagyis a régi magyar ipartörvény uralma alatt szerezték meg, tartoznak-e, vagy sem iparuk folytatathatása végett az előírt szakképesítési vizsgát tenni.

Ennek a törvénynek a 193. szakasza ugyanis ezeket a régi iparosokat arra kötelezte, hogy a szakmai képesítési könyveknek az egész ország területén egységesítése szempontjából a birtokukban levő igazolványukat a törvény meg-

Házat-telket eladni, vagy venni szándékozók keressék fel bizalommal Weinberger Gábor ingatlanforgalmi irodáját. Oradea, Str. Astra 11. Telefon 34-71. 2604

Eladó 2 szobás magánház megfelelő kerttel 35.000 lei. Mellette egy ház hely: 15.000 lei. Oradea, Str. Aleșdului No. 4-6. Értekezhetni: dr. Bologa, Prefectura. 2540

Egy kézi hajtású tengeridaráló „Kühne” gyártmány eladó Str. Franceza 12. 2419

LAKÁS

Egy szoba-konyhás lakás aug. elsejére kiadó. Str. Vilson 14. 2633

KÜLÖNFÉLE

Biztosan megtanul angolul 3 hónap alatt, ha angol nyelv-óráit nálam veszi. Kellemes nyári helyiségben olcsón tanulhat. Szűcs Béláné, Str. Poincare 7. 2502

Mutat, jelent, jövőt mondog 20 leiert és bármilyen bajában segíteni tudok. Str. Moldova 58/a Oradea. 5099

Egy szegény asszony Oradea érkező osztályán elvesztett egy barna ridikült. Megtaláló jutalom ellenében Decebal 21 sz. Friedmann, hozza be. 2652

Elvesztette Tóbiás József katonai livrettjét iratokkal Komandáns-réten. Megtaláló jutalmat kap. Miron Costin 13. 2653

rendekezéseket tartalmazza:

Az összes az 1884. évi ipartörvény hatálya alatt kiállított munkakönyveket, igazolványokat, autorizációkat, amelyek olyan iparosok tulajdonait képezik, akik 1936. április hó 3-án valamely képesítéshez kötött ipart a saját számlájukra és üzletvezető igénybevétele nélkül folytattak, mesterkönyvekre kell kicserélni.

A törvény hivatolt új szakasza szerint azonban kivételt képez ezen rendelkezés alól az, ha az illető iparosok iparműhelyeikben üzletvezetőket alkalmaztak, mert azokat a könyveket, amelyeken ez a megjegyzés „cu conducător”, vagyis „üzletvezetővel” található, kicserélni nem lehet és ezeket meg kell semmisíteni.

Ugyanezen törvényszakasz egy további rendelkezése még az iparos segédek is mentesíti a képesítési vizsga letétele alól abban az esetben, ha a törvény által előírt feltételek fennforgását igazolhatják.

Nevezetesen azok a személyek, akik az 1884. évi ipartörvény hatálya alatt 1926. április 30-a után munkakönyvet, vagy segédkönyvet nyertek, ha a tanoncigazolványt felmutatják és igazolják, hogy 1926. április 30-tól 1938. ápr. 30-ig, vagyis az új ipartörvény meghirdetése napjáig terjedő 10 év alatt legalább 5 évig valamely gyár osztályát, vagy iparműhelyt vezettek, hasonlóképpen kívánhatják igazolványaiknak mesterkönyvre való becserélését.

Láthatjuk tehát, hogy a módosító decret lege mindenben tiszteletben kívánja tartani a szerzett jogokat és eként az új törvénynek úgy ezen, valamint többi, az iparosokra nézve szintén nagyfontosságú rendelkezései nagy megnyugvást fognak kelteni a régi iparos osztály tagjai között.

Belefulladt a Szamosba egy 19 éves kislány

Cluj, június 28. Tragikus szerencsétlenség áldozata lett tegnap egy Felházi József nevű 11 éves kislány. Szüleinek Caramidarilor 3. sz. alatti lakásáról a délutáni órákban fűródni ment néhány társával a Szamosra. Fürdés közben a 11 éves kislányt elkapta egy sodró ár, beljebb vitte a mélyebb vízbe, ahol a szerencsétlen gyermek csakhamar elmerült. A jelenlévő szemtanúk közül többen segítségére siettek, hogy kimentse, de hiába. Mire nagynehezen a partra vonszolták, a kislány halott volt. A tragikus gyermekszerencsétlenség ügyében a rendőrség megindította a vizsgálatot.

Veszek
Ócska ólmo!
Cim a kiadóban